

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ В ОГЛЯДІ МІСЦЯ ПОДІЇ В УКРАЇНІ ТА В АВСТРІЇ

Ергард Н.М.

кандидат медичних наук (PhD), доцент кафедри судової медицини та
медичного права Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця

м. Київ, Україна

Кобилянський О.Л.

кандидат юридичних наук (PhD), доцент кафедри кримінального права

ЮФ ДУІТ

м. Київ, Україна

Огляд місця події – це невідкладна слідча дія, спрямована на встановлення, фіксацію і дослідження обстановки місця події, слідів злочину та злочинця й інших фактичних даних, які дають можливість у сукупності з іншими доказами дійти висновку про механізм події та інші обставини розслідування події.

Статтями Кримінального процесуального кодексу України (надалі – КПК України) обумовлено як огляд місця події. Так і залучення спеціалістів різних галузей до участі у огляді місця події. Залучення спеціалістів не є обов'язковою умовою проведення при такій слідчій дії, як огляд місця події, однак не у всіх випадках. Так, статтею 238 КПК України передбачено обов'язкову участь судово-медичного експерта при огляді трупа на місці його виявлення, у разі неможливості залучити судово-медичного експерта, законом передбачено залучення будь-якого лікаря для огляду трупа [1,3].

Що ж стосується Австрійського законодавства, то в Законі про поліцію безпеки (Sicherheitpolizeigesetz, SPG), який регулює організацію забезпечення суспільної безпеки містяться норми, які мають пряме відношення до

кримінального процесу, який передбачає також і огляд місця події. Однак, на відмінну від українського законодавства, до огляду трупа на місці його виявлення обов'язково залучається судово-медичний експерт. Слід зауважити, що немає жодних посилань на залучення інших лікарів, окрім судово-медичного експерта [2].

Чи є необхідність у залученні до огляду трупа інших лікарів, окрім судово-медичних експертів залежить від завдань, які стоять перед спеціалістом. Так, наприклад, в Україні, залучити лікаря іншого фаху, при неможливості залучити судово-медичного експерта, можливо, якщо смерть настала без ознак насильницької дії, тоді перед спеціалістом стоїть завдання встановити факт настання смерті та з орієнтувати слідчого щодо давності настання смерті. Однак, і тут виникає ряд проблемних питань. Так, наприклад, встановлення давності смерті за трупними плямами не викликає проблем, однак встановлення давності за трупним охолодженням, коли необхідно виміряти температуру тіла термометром ректально або температуру печінки спеціальним електронним термометром, або встановити суправітальні реакції, то в даному випадку лікар-спеціаліст не забезпечений усіма необхідними приладами для проведення повноцінного огляду трупа, на відміну від судово-медичного експерта.

Огляд місця події та огляд трупа є важливою процесуальною дією, тому забезпечення необхідними приладами для повноцінного огляду є важливим моментом. Адже, спеціаліста можуть викликати у суд для пояснення питань, пов'язаних з оглядом трупа на місці події, і якщо воно було проведено недосконало, то у злочинця з'явиться додаткова можливість уникнути покарання.

Крім того, слід зауважити, що при виявленні трупа з ознаками насильницької смерті доцільно залучати до огляду трупа тільки судово-медичного експерта, і ці норми необхідно також прописати в Законодавстві України.

Навідміну від України, в Австрії до огляду трупа залучають тільки судово-медичних експертів, що є правильним та доцільним.

Вищезазначене дозволяє зробити висновок, що огляд місця події є невідкладною слідчою дією, спрямованою на дослідження обстановки місця події, в тому числі огляду трупа, для подальшого виявлення слідів злочину та можливих слідів злочинця, в тому числі і біологічного характеру, які дають можливість у сукупності з іншими доказами дійти висновку про механізм події та інші обставини розслідування події. Тому забезпечення повноцінного огляду трупа, виявлення слідів біологічного походження та забезпечення правильного вилучення цих речових доказів для подальшого судово-медичного дослідження є головною метою для об'єктивного та доказового правосуддя.

Література:

1. Белкин Л.С. Понятие экспертных ошибок и их классификация. *Общетеоретические, правовые и организационные основы судебной экспертизы: Сб. науч. трудов.* 1987. С. 59–66.
2. Самарина В.И., Луцик В.В. Уголовный процесс европейских государств. *Монография: Издательство «Проспект».* 2018. 660 с.
3. Малярченко В. Найпоширеніші помилки та порушення законів, які допускаються при провадженні і попереднього слідства. *Право України.* 2001. № 3. С. 15–20.